

ABSTRAKT

Vznik a rozvoj závislosti u osob s ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) může být predikován různými faktory. Zásadním faktorem, který propojuje komorbiditu ADHD a riziko rozvoje závislosti na návykových látkách je zvýšená vulnerabilita na základě neuropsychologických deficitů a široké spektrum biopsychosociálních potíží, které se objevují od dětství do dospělosti. Výskyt duálních diagnóz u uživatelů návykových látek léčených v residenční léčbě v terapeutických komunitách má stěžejní vliv na intrapsychické a interpersonální schopnosti, kognitivní a exekutivní funkce a na schopnost zvládat léčebný program primárně určený pro klienty bez komorbidního zatížení. Současný výzkum ADHD u uživatelů návykových látek poukazuje na vysokou prevalenci ADHD propojenou se specifickými komplikacemi v léčbě a zvýšenou míru drop-outů. Cílem monotématické disertační práce, která vychází z výsledků předvýzkumného a hlavního výzkumného projektu (Study I. – IV.), je přehled zásadních zjištění z hlediska prevalence ADHD, diagnostiky ADHD v prostředí terapeutických komunit, výskytu komplikací v léčbě a genderových specifík v léčbě a přehled hlavních zjištění o vývoji motivace a specifických potřebách klientů s ADHD. Výstupem disertační práce je shnutí výstupů a doporučení z jednotlivých studií v oblasti léčebné, diagnostické a rehabilitační perspektivy. Každá kapitola monotématické disertační práce vychází z publikovaných studií (Study I. – Study IV.) a je zaměřena na popis jednotlivých výzkumných zjištění od teoretické části aktuálních poznatků, přes odůvodnění významnosti tématu, deskripci metodologie, popis výsledků, diskuzi a závěry pro každou z publikovaných studií. V každé části práce jsou podrobně popsány výsledky odrážející cíl daného výzkumu a zjištění v kontextu dosavadních výzkumů. V poslední kapitole monotématické struktury disertační práce je věnována pozornost každé z publikovaných studií a je zde předložen návrh pro využití v praxi z hlediska diagnostické, léčebné a rehabilitační perspektivy (prevalence, diagnostika, komplikace v léčbě, specifické potřeby v léčbě a léčebná perspektiva). Výsledky hlavního výzkumu obecně naznačují, že vysoká míra prevalence ADHD u osob léčených v terapeutických komunitách je stěžejním tématem, které rozšiřuje současné spektrum duálních diagnóz osob v léčbě. Zároveň se ukazuje potřeba nastavení diagnostiky ADHD při využívání jednotného diagnostického nástroje a dodržování základních pravidel diagnostiky vzhledem k neurobiologickým poznatkům. Komplikace v léčbě u osob s ADHD jsou na vysoké úrovni a to na začátku i v procesu léčby. Specifika klientů s ADHD v léčbě a genderové rozdíly poukazují na ADHD jako komplikující faktor léčby. Osoby s ADHD v terapeutické komunitě vykazují komplikující profil psychiatrický i adiktologický, ale jejich stav motivace je při vstupu na vysoké úrovni stejně jako u osob bez ADHD. V procesu léčby byl však prokázán pokles motivace pouze u skupiny osob s ADHD. Souhrnně, ADHD, u osob léčených v terapeutických komunitách a osob abstinujících, může mít zásadní vliv na schopnost dokončit léčbu a profitovat z léčebného programu v porovnání s ostatními klienty. Data naznačují, že ADHD může ovlivňovat stav motivace v procesu léčby. Uvedená zjištění implikují nutnost intervenovat diagnostiku ADHD a individualizovat

léčebné a rehabilitační přístupy napříč léčebnými zařízeními. Signifikantní oblastí pro léčebnou perspektivu osob s ADHD v terapeutických komunitách se dotýkají celé biopsychosociální oblasti osob s ADHD a jejich specifických potíží.

ADHD - TERAPEUTICKÁ KOMUNITA – DIAGNOSTIKA - PROCES LÉČBY
A KOMPLIKACE - PROFIL OSOB - MOTIVACE-LÉČEBNÁ A RE/HABILITAČNÍ
PERSPEKTIVA